

Innisfree

Javier Flores

Devers l'any 1952, John Ford va filmar *El hombre tranquilo*. Era la tercera pel·lícula de Ford amb Maureen O'Hara després de *Que verde era mi valle* i *Río Grande* —realitzada l'any anterior. Com en aquesta darrera, la parella d'O'Hara era John Wayne.

El director es va desplaçar a la seva Irlanda natal i es va inventar un poble que ja existia i li va posar el nom d'Innisfree. La major part d'exterior es varen filmar en aquest lloc, i es va reservar un bon nombre d'escenes interiors per a l'estudi. Ford se'n va dur a Irlanda bona part del seus actors més estimats i característics: Barry Fitzgerald, Ward Bond i Victor McLaglen entre d'altres.

Segons sembla, Ford tenia la intenció de fer un voltí pels seus orígens i els dels seus avantpassats acompanyat d'un "troupe" de bons i afectes personatges.

L'arribada de John Wayne a l'estació de tren més pròxima a aquell "territori del passat" pot quedar fàcilment no ja com una declaració de principis del què serà la pel·lícula —i els millor cine de Ford—, sinó que, a més a més, pertany, juntament amb l'arribada de Robert Mitchum —també a la recerca del seu passat— a *The Lusty Men* (*Hombres errantes*), a una de les seqüències més intencionadament filmades del cine dels anys cinquanta —curiosament aquesta pel·lícula de Nicholas Ray també va ser rodada l'any 1952.

Es fa ben notòria l'habilitat i el talent de Ford per fer servir el decorat i el paisatge i integrar-los de forma específicament cinematogràfica entre els personatges i la història, lluny de l'ús publicitari i fotogràfic a què tan freqüentment ens té acostumats el cine d'avui.

El director emparella una tradicional i bucòlica imatge de la seva "Irlanda",

així com l'eterna caparrudesa dels seus personatge —que romanen immutables als seus costums, a les seves estimes, impertorbables com els prats o els rius del lloc—, i el contraposa a la peripècia personal del protagonista que ve d'una nova "Irlanda" fonamentada en el progrés. La lògica i la raó de John Wayne xocarà de manera plana i finalment amistosa amb la tradició dels seus avantpassats.

Més de tres dècades més tard, José Luis Guerín tronarà a aquest territori de John Ford per reclamar d'una manera molt estimulante el dret del documental a seguir existint. Guerín planeja amb la seva càmera per molts dels llocs en què John Ford va fer viure els seus personatges i rastreja respectuosament el record d'aquest territori mental i inexistent del passat de John Ford, i hi descobreix, paradoxalment mesclats amb aquests records, personatges reals que fa trenta anys varen començar a decorar les

seves prestatgeries i la part superior dels escalfapanxes amb fotografies en què apareixien, acompanyats dels familiars més pròxims, els protagonistes i els personatges d'una pel·lícula titulada *El hombre tranquilo*, filmada en el territori d'Innisfree.

Des d'aquí un record als habitants de Cunga St. Feichin, Co Mayo (Irlanda). ■